

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnstvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnštvo je v Franciskanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnštvu. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Škof Jeglič in papež.

Ni menda politične stranke, ki bi bila lastnim pristašem tako škodoželjna, nego je ravno klerikalna stranka, ki deluje vedno v ljudski blagor le z jezikom, dejansko pa nima pokazati nikakih uspehov. Prav nič se ni ozirala ta stranka tedaj, ko je začela ustanovljati svoje klerikalne konsume, na trgovce, ki so bili nje somišljeniki in trdni zavezniki. V bojkotiranju naprednih trgovcev šla je ta stranka tako daleč, da je škodovala in še škoduje lastnim pristašem — trgovcem katerih večina se navzlic prizadeti občutni škodi še sedaj ni prebudila iz spanja zaslepljenosti, marveč še z nadaljnjim podpiranjem klerikalne stranke tem bolj sili v lastno pogubo.

Malo več gibanja pa je vendar opaziti med tajniki klerikalnih denarnih zavodov, odkar je prinesel „Slovenec“ izjavo škofa Antona Bonaventura, v kateri izrečno poudarja, da je posredoval pri papežu, da pripomore spraviti duhovnike na tajniška in blagajniška mesta. Rimski papež je izprevidel, da veri neznansko škoduje dejstvo, če se duhovščina v vsakojake gospodarske stvari vtika.

Zato je papež izdal na duhovščino ukaz, da ima tekom štirih mesecev izstopiti iz vseh gospodarskih organizacij. Posebno strog ukaz je papež izdal glede blagajničarjev pri denarnih zavodih. Mesto da bi škof dal nemudoma izvesti papežev ukaz, je temu nasproten.

In ravno to nasprotno delovanje škofa dokazuje zopet tista „Človekoljubna dela, ki jih vrši klerikalna stranka, katere glavar je Šusteršič sam, potem katere ga hoče zopet zasebnim uradnikom — svojim lastnim pristašem (saj naprednega mišljenja vendar ne sme biti noben uradnik klerikalnih zavodov) odjesti kruh ter jih z družinami vred postaviti na cesto.

Mesto da bi škof nemudoma izpeljal papežev ukaz, odpeljal se je v svrhu doseganja obelodanjenega prevzisenega namena v Rim, da izvojuje preklic papeževga ukaza, da zagotovi duhovščini tajniška in blagajniška mesta, da označi papeže svoje slovenske ovce kot na tako nizkotni izobrazbi, da niso zmožne brez duhovnikov — pastirjev voditi denarne zavode, pač pa so le zmožne plačevati škodo po duhovniških zavoženih konzumov in bankerotnih denarnih zavodov.

Radovedni smo, ako se škof Bonaventura sploh pri pogajanju s papežem spomni na slučaj, ki se je dne 18. januarja 1911 dopoldne pred njim odigral in o njem papežu omenil. Gotovo je, da gospod od okrog „Slovenca“ najbrže še ni znan in da bodo o tej zanimivi konferenci še-le danes zvedeli.

Sledeči slučaj zopet potrjuje v polnem obsegu pravočasno izdani pa-

pežev ukaz ter dokazuje, da se celo med odborniki klerikalnih zavodov najdejo močje, ki odobravajo papežev ukaz ter čakajo na izvedbo istega nestrpnost. Ta slučaj nam jasno dokazuje, da niti klerikalci ne žele, da bi duhovniki sedeli v odboru, še manj pa, da bi imeli pravico nadzorovati kak zavod, akoravno jim papež za enkrat v tem oziru vse pravice ne odreka.

V nekem kraju, ki spada pod okraj Kočevje je bil izvoljen v odbor hranilnice in posojilnice tudi kaplan. Izvoljeni odbornik kaplan dosegel bi rad po zgledu Šusteršičevem, da bi se njegovim v sejah stavljenim predlogom vsi ostali odborniki uklonili in za nje glasovali, akoravno ne bi bilo na korist denarnega zavoda. Z eno besedo, dresirati jih je hotel za kimačve. Ko so nekoč zborovali, utemeljeval je na dolgo in široko kaplan svoj predlog. Še predno pa je prišlo do glasovanja, prigrabil se je k besedi neki drugi odbornik, ki je pobijal vsa njegova izvajanja ter stvarno dokazal, da je kaplanov predlog nevzdržljiv. Med govorom se je dotaknil še osebe kaplana, češ, da on (kaplan) ne pomisli na posledice njegovih predlogov za to, ker se mu nima kaj vzeti, ako se povzroči škoda z nepravilnimi denarnimi manipulacijami, pač pa bi, ako bi prišlo do poloma zavoda, trpeli on in vsi ostali odborniki, ki jamčijo z neomejeno zavezo za vso event. škodo.

Ta izvajanja so našla odmev bliskoma tudi pri drugih odbornikih; rodile so se jim nove zdrave misli in glasovali so vsi razen enega proti kaplanovemu predlogu.

Vsled odkritih besed tega odbornika pričel ga je kaplan sovražiti ter mu skušal na vse mogoče načine škodovati. Posluševal se je do besedno klerikalnega gesla „škoduj svojemu bližnjemu, kadar in kdaj le moreš“. Ker le ni imel dotični odbornik pred njim miru vsled izpolnjevanja dolžnosti kot odbornik, napotilo ga je končno do tega, da se je odločil stopiti pred ljubljanskega škofa z izrecno zahtevo, da se kaplan nemudoma premesti. In ta korak je tudi dotični odbornik storil ter se osebno dne 18. januarja 1911 dopoldne oglasil v škofijstvu ter od škofa zahteval takojšnjo premestitev dotičnega kaplana. Škof je bil kar osupnjen radi tako energičnega nastopa ter je zahteval naj dotični odbornik spregovori o osebnosti kaplana. Ker pa po mnenju tega odbornika pri tem osebnosti ne igrajo nikake vloge, je kratkoma škofu odgovoril, češ ako ne ugoditi njegovi želji, bode pa poslal daljši dopis v „Slovenca“, v slučaju, da ga ta list, kojega naročnik je že lepo

števalo let, ne priobči, bode primoran istega poslati v drug list bodisi v „Jutro“ ali „Slovenski narod“, na podlagi katerega priobčila bode potem škof prisiljen dotičnega kaplana premestiti. Škof je dotičnemu odborniku obljubil, da bode uvedel proti kaplanu preiskavo, a odbornik mu je odločno odvrnil, da preiskave nič ne rabi, pač pa bode storil korake sam, da se kaplan odpravi iz kraja, ako škof ne ugoditi zahtevi.

Predstojeca slika nam jasno dokazuje, da so se vendar nekateri klerikalni odborniki začeli zavedati in samostojno misliti, kadar je treba glasovati v zadevah nanašajočih se denarnih manipulacij.

Do tega koraka napotilo jih je gospodarstvo klerikalnega zavoda na Koroškem. Povzročitelja propada tega zavoda je iskati v osebi monsignora Weissa.

S predstojcem je škof, kakor tudi klerikalna stranka za eno blamažo zopet bogatejša.

Opustili smo iz gotovih vzrokov priobčiti krajeno, kaplanovo in dotičnega odbornika ime, pač pa se gospoda okrog „Slovenca“ lahko informira pri škofu samem o slučaju, ki se je dobesedno odigral pred njim samim.

Sicer pa je škof vkljub svoji tmoglavosti odšel te dni popolnoma poražen iz Rima, kar potrjuje celo njegovo glasilo „Slovenec“. Papež mu je jasno povedal, da se morajo vsi škofi in najsi bode tudi ljubljanski škof, brezpogojno ukloniti njegovi zahtevi.

Klerikalne vsemogočnosti skrb za kmeta.

Projekt lokalne železnice Trebnje-St. Janž je bil zagotovljen in proga se je pričela graditi leta 1907. Tvrdka Polz in Knoch, ki je prevzela zgradbo je prevzela tudi odkup zemljišč za železnico. Že pri odkupovanju zemlje so se godile škandalozne mazarije; neke se je zgodil tale zanimiv „slučaj“. Kmete dotičnega okoliša je poklicala odkupna komisija v neko gostilno, da bi se z njimi pogovorila za eno parcelo, vzeto v načrt proge. Gostilničarju so naročili, da naj da kmetom pijače in smok. Ker je bil gostilničar toliko pameten in pošten, da se je temu naročilu uprl, pa zaropota nad njim nek „škril“ te komisije: „Dajte ljudem pijače takoj, kolikor hočejo.“ Naposled se je gostilničar uklonil ukazu in nosil na mizo pijače, da je bilo kaj; in to zastojno oziroma na stroške odkupne komisije. V koliko so pili kmetje ono vino zastojno, se da pač lahko ugnati; čisto gotovo je ta captatis benevolentiae imela tak uspeh, da je marsikoga par kozarcev vina

stalo stotak in vsaka smodka vsaj desetak. Jeli pa je bilo to tudi prav in pošteno, je drugo vprašanje.

Tej predigri je sledila prva igra „glihanje“. Ceno so ljudem kar oblastno in zapovedujoče diktirali. Kdor je bil posebno trd, so mu primaknili kakov vinar pa ob enem zagrozili, češ naj le vztraja, da bo prišla sodna ceneitev, ki bo tako draga, da ne, da ne bo samo nič dobil za svojo zemljo, ampak moral še doplačati iz lastnega žepa. Izmed interesentov je bilo poklicanih par kmečkih veljakov k tej komisiji. Namesto da bi nastopili kot branitelji kmečkih pravic in koristi, pa so ti patronje popisano akcijo z molkom ali z besedo podpirali in pomagali kmete farbat! V čast se jim tega ne more šteti nikakor!

Dočim se dandanes povsod po Avstriji kupuje in prodaja na metre, in so razlašena zemljišča v razlastitnih polah označena v kvadratnih metrih, ni marala naša komisija nič slišati o meterski meri. Neki kmet se je temu uprl in se hotel pogajati za ceno v m². Brž se oglašila tu eden gospodov: „A was, der weiß net amal, wieviel a Meter ist“. Mož pa je razumel nemško in povedal koliko cm je klatra; pomagalo ni pa nič in prodati je moral na klatro. Ali so se brez vzroka tako zavzeli za staro mero gospodje „komisijonarji“? Brezdvomno ne!

Tri četrtine železniškega sveta so plačali sproti, za ostalo pa so dejali, da se mora nekoliko počakati. In koliko časa je trpelo to čakanje?

Proga je bila zgrajena in izročena prometu dne 15. novembra l. 1908. Prizadeti so čakali in čakali eno leto zastojno ter se slednjič naveličali. Vsi so bili edini v misli, da bo treba za ostali dolg tožiti, če drugače ne pojde. Toda koga naj tožijo?

V tem skličejo na Mirno shod in osnujejo železniški odbor, ki naj bi storil vse potrebno, da dobe upniki svoje krajcarje kar najpreje plačane. Na shodu je bil tudi deželni poslanec Hladnik, župnik iz Trebelnega, mirniški župnik Kocijančič in druge klerikalne kapacitete. Glavna vloga se izroči župniku Kocijančiču, ki svoj nos vtakne v vsako reč, pa skoro vedno pogori na vseh krajih in koncih. Neki inženir Redelbach, ki je bil takrat ravno brezposeln in igral v St. Ruperski dolini „luftinženirja“ je stvar pravočasno zavohal: na shodu pač ni smel manjkati. Ker slovenskega jezika ne zna, mu je pomagal župnik Kocijančič, da se je z odborniki toliko sporazumel in so mu zaupali v njegovo stroko spadajoča dela. Redelbach je znal priliko porabiti, napravil s svojo inženirsko ropotijo par sprehodov, narisal nekaj skic, opilil par odbornikov za nekaj kron, potem jo pa popihal drugam, bogve kam.

Župnik Kocijančič skliče za tem par odborovih sej in predlaga kmetom, naj prično tožbo in v ta namen je potreba najeti advokata. Kje je pač kak drug advokat, kakor dr. Pegan v

Ljubljani? Temu se mora poveriti važna zadeva železniškega odbora na Mirni in denar bo koj tu. Ali kjer je advokat, je treba šteti kronce in Kocijančič na to ni pozabil. Potroštal je kmete, češ le dajte kronce, saj jih boste dobili nazadnje, ko bo tožba končana, nazaj. Kateri je dal kronco mu je Kocijančič obljubil, da bo tudi preje dobil denar, kot oni, ki jih niso dali.

Sedaj ko železniški odbor že eno leto spi, ni o tistih kronah ne sluha ne duha, ljudje se pa vprašujejo: „Kam so šle kronce, ali v Kocijančičev ali dr. Peganov žep?“ Uspeh železniškega odbora s Kocijančičem in dr. Peganom skupaj je tak, da kmetov ni pripravil do jasnosti niti v vprašanju: Kdo je dolžan plačati ostali znesek za železniški svet? Ta prvi, da tvrdita Polz-Knoch, drugi da St. Janška premogokopna družba, tretji trdi zopet drugače. Da St. Janška premogokopna družba ni prva, kjer je treba kaj šteti, je že stara povest. Ravno ta družba se je za zavzela, plačati k zgradnji proge Trebnje-St. Janž znesek 100.000 K. Radi imenovanih 100.000 K je nastal dolg proces med tvrdko Polz-Knoch in St. Janško premogokopno družbo.

Ker kmetom same obljube že presedajo, so sklenili poiskati še zadnjo pomoč, poslanca. Prizadeti kraji med Trebnjem in St. Janžem imajo same klerikalne poslance, deželne in državne. In klerikalci so vendar vsemogočni ter se vedno ustijo, da jim je pravica in korist kmeta vselej in povsod na srcu. Če si upajo na rame že itak finančno slabe Kranjske naložiti novo velikansko breme desetih milijonov kron, kako potem ne bi mogli izposlovati svojim volilcem par njihovih tisoč kron. To je vendar nezasišano, da mora kmet od svoje zemlje vzete, za železnico plačevati davke in davščine od leta 1907 sem. Obrnili so se torej na svojega državnega poslanca dr. Hodečarja v Krškem in ta je obljubil, kakor smo zvedeli od zanesljive strani, da bo storil vse potrebne korake, da se tej brezkončni šlampariji napravi konec; obljubil je, da bo v državnem zboru interpeliral, a kolikor nam je znano, do danes svoje obljube še ni izpolnil. Dovolj je, da se obljubi, izpolniti ni potreba, te maksime se drže klerikalci, kadar je treba pomagati; in pri tem računajo še vedno, da jim bo kmet zaupal do sodnega dne. To je klerikalne vsemogočnosti skrb za kmeta!

Iz slovenskih krajev.

Iz Novega mesta. Združenje Kandije z Novim mestom. Vprašanje združenje Kandije z Novim mestom je menda tako staro, kakor je Kandija. Do Schwarzja se je vsak deželni predsednik poskusil z mešetarijo združenja. Dosedaj vsa ta mešetarenja ostala brezuspešna. Trde glave

LISTEK.

ANTON ANTONOV:

Branjevka Meta Zavijačeva.

(Konec.)

Med tem pa sta že skoraj dospela do Zorkine sobe. „Kje se pa skrivaš, podlasica moja,“ kliče Meta svojo edinko.

„Tukaj, mama, tukaj! Kaj želite, zlata moja mamica,“ vprašuje Zorka — s svoje sobe grede, kakor bi ne vedela, zakaj sedaj gre.

„Vidiš, ta-le gospod Bertl iz Boštanjia doma, je blagovolil nas posetiti.“

„Da z Vami, dražestna gospica, malo pokramljam, ter se divim Vaši krasoti. Imam čast, moje ime Humbert pl. Backstein, višji uradnik na magistratu v Ljubljani.“ „Zelo me veseli, gospod pl. Backstein, in v veliko čast si štejemo, da ste nas počastili s svojim obiskom. Moje ime Zorka Zavijačeva in to moja mati Metka.“

„Kaj Metka, Metka! Veste, gospod Bertl, kar mati Meta mi recite, pa je Veste, da ste iz Boštanjia doma, se mi nič čudno ne zdi, ampak nekaj drugega je, kar me kar po jeziku praska. Že zadnjič sem Vas menila vprašati, kako to, da Vas nikdar ne vidim na magistratu.“

„Ker me še takrat niste poznali in se tudi zanimali niste zame,“ razlaga Meti pl. Backstein.

„Ne, ne, videti bi Vas morala, saj sem vse videla. No, pa že vem. Najbrže ste v prvem ali drugem nadstropju. Saj ste mi rekli, da ste višji uradnik na magistratu. Jaz pa imam opraviti samo v pritličju.“

Zorka in pl. Backstein sta se prisrčno smejala tej Metini naivnosti, ali ugovarjala ji nista.

Nato je sledilo pogoščenje. Kaj so jedli in pili, molči pripovednica.

Gosp. pl. Backstein je bil Nemec po rodu, a se ne ve več, odkod je priomal v Ljubljano. Tu se je kmalu naučil slovensčine. In prav gladko mu je tekla naša govorica. Sicer je bilo pa v tedanjem času vse polno nemškega življa po vseh uradih ljubljanskih. Celó zavedni Slovenci so v tistih časih nemški kramljali med seboj. Kriv temu je bil pač takratni sistem.

Z Meto je moral seveda, kakor tudi z Zorko, gospod Bertl govoriti slovenski, ker je bila to trdna slovenska družina. A to ga ni motilo. Znal je tako izvrstno obračati govorico, da mu je Zorka hotela ali nehotela sledila. Poznalo se je, da je možakar zelo izobražen.

Tako je v prijetnem kramljanju hitro potekala ura za uro. Smejala sta se mlada človeka in govorila. Meta ju je pa opazovala.

Je že zaljubljen! Ga že ima! Še enkrat ali dvakrat pride, pa naznani s slovenskimi in lepimi besedami, kedaj pelje Zorko pred oltar!

S takimi sladkimi mislimi se je pečala Meta, ko je hodila v kuhinjo po jedila in jih nosila na mizo, ko je

malo posedala pri mizi, in ko je potem zopet odhajala v kuhinjo, ali v klet, ali pa v skladišče.

Ko bi pa bila videla Meta v dušo kramljajočega gospoda in v srce svoje hčerke, bi se bila gotovo tako ustrašila, da bi bila zbolela grozne prevare.

Kajti v notranjosti teh dveh ljudi ni bilo tiste srečne in sladke harmonije, katere vznbuja v človeških srcih čustvo, ki mu pravimo ljubezen.

Kramljala sta in se smejala, ali povedala si nista, da se ljubita. Daleč, daleč od njiju je bil tisti fantiček, katerega imenujejo pesniki „amor“, in ga slikarji slikajo kot nagega kralatca s puščico v roki.

Gospod pl. Backstein se je nakramljal, Zorka se je nasmejala, Meta pa je bila trdno prepričana, da je že samaobsebi sklenjena zaroka, kateri sledi kmalu poroka.

Tako je bilo, da so bili vsi trije zadovoljni.

In približala se je polnočna ura, ura odhoda. Meta je vabila gospoda Bertla, naj pride še vasovat, on pa je obljuboval, se poslavljaj zdej od Zorke, zdej od matere, in slednjič povabil obe za prihodnji dan na skupni popoldanski izprehod v zaprti kočiji.

Prihodnji dan je bil krasen spomladanski dan.

In če bi bil jaz pesnik, pa bi opel krasoto tega dneva s himno visoke pesmi o sladki ljubezni mladega žitja v krasni oživljeni prirodi. Ker pa sem samo skromen, a strog poročevalce zgodovinskih dogodkov med ljubljanskimi meščani, moram pove-

dati še zadnje, kar pripoveduje pripovednica o branjevki Meti Zavijačevi, njeni hčerki Zorki in gospodu Humbertu pl. Backsteinu, višjem uradniku na ljubljanskem magistratu.

Gospod Bertl je ostal mož-be-seda, in zgodilo se je, da se je Meta privikrat v svojem življenju peljala v tako svetli kočiji.

Bila je vsa iz sebe, ko je drčala kočija proti Rožniku. Drevesa, komaj ozelenela, so se ji hitro približevala in se zopet oddaljevala od brče kočije. Bertl in Zorka nista mnogo govorila. Saj sta vedela, da čimdalj sta skupaj, tem bolj se oddaljujeji njuni duši. Dobro sta vedela to, toda kateri naj prvi izpregovori pametno besedo?!

Morda Meta, mati Zorkina?!

Kaj še, ona si vendar želi, ona ima že popolnoma zatrdno Bertla za svojega zeta!

Kočija se ustavi pred neko gostilno, katere ime je v zgodovini neznan.

Vsi trije izstopijo iz kočije in vstopijo v gostilno.

Spet sta kramljala mlada človeka in se smejala, Meta pa je željno čakala, kedaj se gospod Bertl spozabi in pritisne Zorki na ustnice prvi poljub. Ali zastoj!

Zabaval je gospod obe dami z vso zbranstvo izobraženega človeka, ter se smejal. Zraven pa je mnogo pil, da se je napol upijanil.

Tedaj da se je razburil, ter si do grla Metinega vsiljevanja, brutalno vzdiknil: „Vrag vzemi Vas in Vašo hčerko! Pozdravljeni, dragi devici!“

Nato je hitro vstal, plačal in iz-

ginil v skrivnostno tišino zelenečega gozda...

Kaj se je potem zgodilo z Meto in Zorko, ne poroča povestnica. Samo še nekaj vrstic sem našel v njenih spisanih črkah, ki so v zvezi z Meto Zavijačev.

Mati Meta je povedala svojim stanovskim tovarišicam, kaj je z njo napravil gospod pl. Backstein.

Dasi so mnoge privoščile Zavijačevi to nezgodo, so vendar sklenile enoglasno, da se pri prvi priliki maščujejo nad predrznim gospodom.

In gospod Humbert pl. Backstein se je sam ponudil, da so ga dobile maščevalne branjevke v roke. Nekaj dni po oni kritični nedelji je zašel na trzišče, kjer imajo ljubljanske branjevke svoj vsakdanji semenj.

Nič hudega sluteč se je približal k prvi bližnji branjevki ter hoče kupiti nekaj sadja.

Tedaj ga pa zagleda bistro Metino oko. Kar nenadoma zašumi okrog njega in začujejo se ženski klici vsevprek:

„Viš ga, ta-le je! Po njem!“

Komaj pa se je zavedel, v kakem položaju se nahaja, so že letela nanj jabolka, pomerance in smokve od vseh strani. Frčale so tudi orehove lupine vmes, in na hrbtu se mu je poznalo, da se branjevkam v tistem razburjenju tudi jajec ni zdelo škoda.

Tako je deževalo sadje in jajca od desne in leve, od spredaj in zadaj, da se je komaj rešil iz tega neprijetnega položaja v gručo ljudi, ki se je bila tamkaj nabrala.

Zgodovina pripoveduje končno

tu in tam. Antipodi se niso hoteli podvreči diktaturi Rudolfovcv. Kandija je vas, Rudolfovo je mesto in to celo stolno mesto Dolenjske. Vaščani imajo pred hišo svinjake in hleve, meščani imajo jih za hišo, zato pa smejo voziti gnoj in gnojnice pri belem dnevu iz mesta. Glavno vlogo nezadovoljnega igrarja seveda razliko občinskih davkov in doklad, še večjo pa razume sinekure ter sekature od strani mestnih očetov napram someščanom, ki niso njih posebni prijatelji in ki bi radi stariško Novo mesto prenovili v novejšo mesto. Nasprotno pa se vaščani Kandijani pod skrbnim županovanjem očeta Štemburja razvijajo prosto in svobodno na duhu in telesu, na novih poslopih in novih — potomcih. — Že iz tega se vidi, da se Kandijanom ne sme toliko zameriti, če se niso ogrevali za priklapljenje k mestu in če so preko sedanje vaške idile in udobnosti prezrli višje ter dalekosežnejše interese v dobrobit bodočim Kandijanom. Da pa je g. župana samega in osebnost mika po tem združenju, tudi ne gre mu to v greh šteti. Kajti on je s tem poleg sebe mislil dvigniti tudi slavo Kandije: on bi bil tisti, ki bi v ugodnem slučaju prenesel županski stolec iz starodavne dolenjske metropole tjakaj čez Krko v malo vas Kandijo. Ker pa mu njegovi sosedje tega niso privoščili, je to vprašanje obviselo med nekom in peklo. Naenkrat pa je prišlo novo življenje in to v vprašanje. Klerikalci so postali gospodarji dežele, za svojo južnevo kupčijo slovenskih interesov so dobili med drugimi koncesijami tudi novi občinski volilni red. Pred njim je bilo Novo mesto trdna liberalna trdnjava. V novem občinskem volilnem redu pa tiči za klerikalne nasakovalce prikrita pomoč iz okoliša mesta. Popreji nasprotniki take pomoči za volilni uspeh v mestih, so postali sedaj njeni zagovorniki. Preobrnilo so svoj vojni načrt in mislijo: ako se Kandija priklapi mestu, tedaj je trdnjava naša, vsekakor pa pridemo do močne opozicije v mestnem občinskem svetu. In tisti, ki so se preje z vsemi štirimi branili postati iz vaščanov meščani, se sedaj sami ponujajo do sege te slave in časti. To je danes še prikrit načrt za naskok na mesto, toda Novomeščani dobro store, če se že sedaj postavijo na čučejo stražo. Znal bi se sicer zgoditi, da jih po številu manjši, pa žilavejši sovražniki nekega lepega dne, ali neke črne noči tudi brez koncesij z večjim ali manjšim uspehom naskočijo.

Slovanski jug.

Bolgarsko-srbsko-turški narodni kongres v Velešu. Pretekli ponedeljek so imeli macedonski Bolgari v Velešu velik shod, katerega so se v velikem številu udeležili tudi Sibi in Grki. Shod je bil izborni obisk. Razpravljalo se je o eventualnem skupnem boju vseh teh narodnosti proti skupnemu neprijatelju, turškemu vladnemu režimu. Koncem shoda je bila enoglasno sprejeta resolucija, v kateri se pozivljajo prvaki vseh treh narodnosti, naj najdejo modus vivendi za vse narodnosti v Macedoniji, to je za skupno vstaško akcijo vseh kristjanskih narodov v Macedoniji.

Sprememba bolgarske ustave. Pri razpravi o vprašanju spremembe bolgarske ustave je prišlo med bolgarsko vlado in kraljem Ferdinandom do ostrega konflikta. Končno je Ferdi-

nand, ki je prvotno odločno nasprotoval vsaki spremembi ustave, moral odnehati. Nova zakonska osnova vsebuje sledeče točke: 1. Uzakonitev novega naslova države in vladarja. 2. Vprašanje o civilni listi vladarja in 3. Rešitev prestolonasledstvenega vprašanja za rodbino Koburg. Ko bo navadno sobranje sprejelo to zakonsko osnovo, bo predložena velikemu sobranju, ki bo sklical na jesen. Obenem se razširjajo vesti, da bo institucija velikega sobranja prenehala in bo zamenjana s senatom, ki bo imel značaj gospodske zbornice v drugih evropskih državah.

Splošni pregled.

Dve važni politični brošuri sta izšli v zadnjem času. Eno je izdal znani Anglež, Seton Watson, ki je pod imenom Scotus Viator že večkrat odkril svetu madžarske razmere in se je z vso silo potegnil za slovanske narode, ki trpe pod madžarskim pritiskom. Na tak način je onemogočil Scotus Viator da Madžari niso mogli varati sveta s svojimi lažmi. Sedanji brošuri je naslov: Korupcija in reforma na Ogrskem. V brošuri odkriva pisatelj madžarske škode zadnje dobe. Da bi se ne moglo reči, da govori na prazno, potrjuje svoje dokaze z raznimi dokumenti. Navaja 33 uradnih dokumentov, izpovedanja prič, poročila madžarskih in nemških časopisov, debate v madžarskem parlamentu, posebno iz meseca junija, ko se je madžarska politika pokazala v najbolj umazani nagoti in osebne skušnje, ker je pisatelj sam bival na Ogrskem in med Slovaki. Drugo brošuro je izdal prof. Masaryk, pod naslovom: Vasič-Forghach-Aehrenthal. Brošura je izšla v zalogi dnevnika „Cas“ v Pragi. V brošuri popisuje prof. Masaryk vse važne dogodke, ki so v takozvani Vasičevi aferi razburjali našo in vso evropsko javnost. Brošura ima tudi 5 faksimilov, ki razkrinkajo ponarejevalce dokumentov na najlepši način. Masaryk je namenil svojo brošuro vsem onim, ki se hočejo in morajo poučiti o aferi, ki je bila tako važna za vso našo politiko. Obe brošuri sta politično važni, ker odkrivata skandale v Avstro-Ogrski.

Razmerje med Italijo in Avstrijo. V zadnjem času se je zaradi avstrijskih nameravanih ladij na Gardskem jezeru in vsled raznih iredentičnih pojavov govorilo o nasprotstvih med obema državama. Corriere della sera prinaša izjavo posl. Baerenreitherja o razmerju med Italijo in Avstrijo. Ta pravi: Gre za tri vprašanja med obema državama. Najprej je vprašanje Adrijanskega morja. Adrijansko morje naj imata obe državi skupno kot trgovsko pomorsko pot. Za nas imajo pristanišča Trst, Reka, Split enak, ako ne večji pomen, kakor za Italijo Benetke, Ankona, Brindisi. Zato so teorije o „zaprtjem morju“ in o našem morju nesprejemljive. Ni pa verjetno, da bi kdo v Italiji resno mislil uresničiti te teorije in ne bo težko se v tem sporazumeti. Drugo vprašanje je vprašanje meje na suhem, Avstrija nima nikakih napadalnih namerov, to se lahko vidi in trdi. Tudi Italija bi morala priznati, da se sedanje meje ne dajo izpremeniti in menda ni resnega politika, ki bi drugače mislil. To torej ne more postati vzrok spora. Tretje je albansko vprašanje. Italija mora priznati, da hoče Avstrija na

Balkanu vzdržati status quo. V gospodarskem oziru je Albanija obema državam enako odprta. Pomen albanškega vprašanja se precejčuje in ni verjetno, da bi bila v njem kal spora med obema državama, ker nobena država nima namena Albanijo posesti. Drugih prepornih točk ni. Iz tega sledi, da je mir med obema državama zagotovljen in da bo razmerje čimdalje bolj odkrito. Seveda so tu tudi psihološki momenti. V Italiji in v Avstriji je treba pozabiti na preteklost. Italiji je seveda težko pozabiti zgodovinske dogodke pred 40 leti, toda tudi Italija bo morala pustiti zgodovini, kar zgodovini spada. Tako pravi Baerenreither. Njegovo mnenje je boljše nego so razmere in zgodovina je, ki včasih bolj govori, nego sedanje razmere. Zato so vsa tri vprašanja stalno na vrsti.

O potovanju ruskega carja v Berlin in na Dunaj se poroča, da car pred poletjem ne namerava nikakega potovanja.

Krakovska univerza ostane po naročilu naučnega ministra za zimski semester zaprta, ne da bi dijaki semester izgubili. Naučni minister stoji na stališču, da se postopa proti demonstrantom, da pa se mora paziti, da ne bodo pri tem trpeli nedolžni. Senat na vseučilišču in na tehnikih hoče uvesti preiskavo. Napredno dijaštvo je sklenilo, da se preiskavi ne podvrže, da se dijaki na poziv ne dostavijo na dekanat. Ako bo senat vztrajal na svojem, je dijaštvo pripravljeno nadaljevati stavko tudi v drugem semestru kakor poroča Napred. Zimmermann ni oglašil predavanj za letni semester na pravniški fakulteti. Tudi v zimskem semestru baje ne bo predaval na juridični ampak na bogoslovski fakulteti.

Carlgrajski Tanin obdeluje govor Aehrenthala o delegaciji in žaljive besede lorda Crewea v angleški gorenji zbornici. Tanin pravi, da si Turčija želi razvoja balkanskih držav, da pa se hoče zavarovati proti onim, ki hočejo motiti mir na Balkanu. Torej je nje stališče enako z Avstrijo. Besede lorda Crewea pa bi lahko vzbudile nove nemire v Macedoniji. Tudi drugi listi pišejo proti angleškemu govoru, kar je znamenje, da Turčija išče prijateljev svoji bližini.

Zdravstveni odsek parliške komore je sprejel predlog, naj ministrski prezident skliče mednarodno konferenco, kako bi se omejilo divjanje kuge in kolere v vzhodnih krajih. Zato naj bi se odposlala posebna deputacija v Azijo, da bolezni na mestu opazujejo.

Škof pri vedeževalki v Kosezah.

Zdaj sem pa res že toliko časa pasel lenobo, da me je kar sram. Po navadi sem čepel celo popoldne pri staroznanem „Novem svetu“ in se ženil z gospodičnami. In kadar so mi ušle, sem gledal iz Prešernove sobe skozi okno na ulico. In ko tako — včeraj popoldne ob treh je bilo — ko tako gledam skozi okno, zagledam dve

čudni postavi na Marije Terezije cesti. Eno je bila sloka in suha, druga pa bolj majhna in debelušna. Škof Anton Bonaventura in njegov kaplan. Ko sta stopala mimo protestantovske cerkve, kjer je ravno ura tri bila, se je škofu povesila dolenja ustnica še bolj kot po navadi in ježno so mu zableščale oči, češ, moj prednik Tomaž Hren je preginal te proklete protestante iz Ljubljane — zdaj so pa spet tu, in še cerkev imajo in stolp poleg nje in zvonove...

Stopim iz „Novega sveta“ ne da bi poravnal račun — kajti mudilo se je, škof ima dolge korake! — in hajd za škofom in kaplanom.

Tiho sta jo brisala po Marije Terezije cesti, vsak vtoplejen v svoje misli — jaz pa za njima. Pri Kankertu se škof ustavi, izvleče iz žepa rdečo ruto, odveže vozeli in vzame iz njega tri lepe nikljaste groše in izpregovori takole: „Imam še neko pot. Še neko pot imam. Tu imaš tri groše, pa počakaj pri Kankertu in izpij četrta cvčka za 12 krajercjev, pravim in 3 krajercje daj napitnine, 3 krajercje in počakaj da se vrnem; v eni uri bom že tukaj.“ In kaplan je odšel h Kankertu, škof pa naprej proti Št. Vidu. „K vedeževalki gre“ sem dejal sam pri sebi, in v tistem trenutku sem se spomnil, da je to imenitno dogodivščina „Jutro“ že naznanilo bilo.

Kmalu sva bila tam, in škof je smuknil skozi vrata. Kako se vendar časi izpreminjajo! Včasih so škofje vedeževalke, coprnice in drugo tako nesolidno golazen cvrli na grmadah, rezali so jermene iz njih kože na hrbtu in jih ščipali z žarečimi kleščami — zdaj pa hodijo po svet k njim! Kajti prerokov ni več in v sili hudič tudi muhe žre — zakaj bi ne šel tudi naš Tone Bonaventura enkrat k vedeževalki poizvedovat prihodnost?...

In tako je torej škof smuknil skozi vrata v hišo, jaz pa sem se naslonil od zunaj k vtiatomi in poslušal. „Dober dan, duša krščanska“ začne prijazno škof, „božji blagoslov s teboj in s tvojo hišo in s tvojimi otroki —“

„Oh, nikar naj ne zamerijo, gospod škof“, mu poseže ona v besedo, „otrok pa nimam. Ampak dolgo sem jih že pričakovala. Naj no sedejo, se bova kaj pomenila. Pa en štamperl ga bojo tudi ruknili? Prava pristna žgana kapljica brinjeva.“

„Eh, pustiva zdaj to, pustiva, potem morda, potem. Zdaj pa druge stvari. Počem pa računati?“

„Po šest grošev za enkrat. Za njih samo, za druge že dražje.“

„To je pa preveč. Po pet grošev bova napravila.“

„Hm —“ si pomišlja starka, „no, naj pa bo“ in vzame v roko velike zamazane karte. „Torej, kaj bi radi vedeli?“

„Če je kaj modernistov v moji škofiji?“

„Mo — mo — mo —?“

„Modernistovi!“

„Aha!“

„In kmalu so ležale karte na mizi in odgovor se je glasil: „Nič!“

„So preneumni, ti Jegličevi kaplanje in fajmoštri, da bi na kaj takega mislili,“ sem si mislil zunaj pred vrati.

In škof je stavil drugo vprašanje: „Ali bo kaj kmalu vzel moje gornjegrajsko gospodarstvo vrag?“

In vedeževalka je brala iz kart: „Ne bo ga vzel, ker ga je žet!“

In škof se je namrdnil in je dejal: „Ljubljanski kanoniki; kranjski

tehaniti in fajmoštri in lemenatarji bi radi vedeli, kdaj me bo pamet srečala. Naročili so mi, naj te vprašam, o duša bogoljubna, kdaj se bo to zgodilo.“

In vedeževalka je na široko odprla usta, pogledala v karte in rekla: „Naj ne zamerijo gospod škof, ampak karte govore tako, da jih je pamet že zdavnaj srečala, pa oni niso porajali, pa je šla mimo. Vdrgi pa pamet ne sreča nikogar.“

In škof je pobesil globoko doli svoj spodnji žnabel in zavzdihnil. In vedeževalka je vzela s police steklenico brinjeva in natočila sebi in potem še škofu. Toda škof se žlahtne brinjeve kaplje ni dotaknil. Molče je strmel pred se in potegnil je svoj veliki rdeči robec iz hlačnega žepa, odvozljal vozeli, pa joj — samo dva groša sta bila v njem. Ko je vedeževalka videla škofovo zadrego je rekla s sladkim glasom: „O, saj se ne mudi, bom že počakala, saj me pridejo še kaj obiskat.“

„O, pridem, pridem! Pa zbogom! Molil bom zate!“

In škof je vzel svojo svetlo pollikano kofrnico in jo je mahnil proti vratom. Jaz sem seveda od vrat hitro pognel toda prepozno — Bonaventura me je že zagledal in iz prs so se mu izvale obupne besede: „Oh, jutri bom pa že spet v „Jutru“ — ti prokleti

Bav-bav.

Ljubljanske mode.

(Emona - Ljubljana.)

Da naš ljubljanski damski svet današnje dobe ne zaostaja v modi za drugimi svetovnimi mesti, o tem, upam se je lahko prepričati na lastne oči vsak, ki hodi po ljubljanskih ulicah, ali obiskuje prijazne salone naših domačih krogov, ali občuduje naše krasotice v plesnih dvoranah. Naša prestolica, pa ima tak ugled zaradi svojega skozinskozi naprednega mišljenja, da ji naša provincialna mesta v vsem rada slede in tudi damski svet naših manjših mest se strogo drži mode, ki vlada v glavnem mestu ter ne mara v ničemer zaostajati za modnimi novostmi, ki jih kaže Ljubljana ob enem z drugimi svetovnimi mesti. Da, zadnjič mi je rekla neka dama, da je Ljubljana mali Pariz; ker pa hoče biti tudi Zagreb mali Pariz in Praga tudi in kako drugo mesto tudi še, in bi si nazadnje, recimo, tudi Višnja Gora lahko lastila slavo malega Pariza, zato oni dami nisem v vsem pritrdil, vesel pa sem bil njenega ljubljanskega ponosa, ki je prihajal iz trdne domače vere, brez dvomov in brez spoznanja. Pa tudi če ni Ljubljana mali Pariz, nam bi morala biti cel Pariz — kakor bi moral biti Trst naš Marzelj — Pariz v malem in bi morala nam nuditi vsaj „en miniature“ kar nudi Pariz v velikem. Za silo bi Ljubljana predstavljala Seno, namesto Eifflovega stolpa bi bil grad, ampak kje je Louvre, bulevar, kvartir latin? Vsaj v malem. Zato pravim: ni mali Pariz, ampak moral bi biti cel v malem. Toda v enem se nam ne more očitati, da bi ne imeli najboljšje volje napraviti v Ljubljani malega Pariza: to je v modi. Naš damski svet skrbi za to, da stopamo s časom.

Sicer to stopanje s časom zahteva tuintam denarnih žrtev, ampak brez tega ni napredka. Ako bi bili na vseh poljih tako napredni in požrtovvalni bi kmalu imeli v Ljubljani res mali Pariz, nele v modi, ampak tudi v življenju. Tudi šantekler, ki je lani s pravo koketno domišljavostjo in oblast-

da je gospod Humbert pl. Backstein takoj drugi dan po tem škandalčku izginil iz bele Ljubljane.

O branjevki Meti Zavijačevi pa nisem našel nobene vrstice več med zgodovinskimi črkami.

Zato mislim, da sem natanko izpolnil svojo poročevalsko dolžnost.

Klasični ali moderni styl?

Soboto, dne 4. t. m. je uprizorilo slovensko gledališče v Ljubljani Schillerjevo žalostno Marija Stuart. Kritiki „Jutra“ je ob tej priliki izrekel glede stila, v katerem naj bi se igrale klasične igre, mnenje in stavi zahteve, ki bi mogle zbegati občinstvo, kakor mogoče tudi tega ali onega igralca. Zdi se mi torej potrebno, da jasnosti na ljubo izpregovorim v teh vrsticah glede igranja Schillerjevih dram par besedi.

Imenovana kritika pravi: „Kardinalni predpogoj za v vsakem oziru dovršeno predstavo je sicer izostal: klasična tragedija se ni igrala v klasičnem stilu weimarske periode.“

Prav rad bi verjel gospodu kritiku, če bi bil rekel, da je izostal oni kardinalni predpogoj, ki ga imenujemo enotnost stila. Verjel bi mu bil, pravim, dasi bi me ne bil prepričal, kajti za prepričanje bi bilo treba, da sem bil mej predstavo sam nekje v zadnjih vrstah parterja ali še boljše kje zgoraj na balkonu ali galeriji. Tudi slikar, posebno pa oni moderne so-

le, bi ne mogel vdihniti svojemu umotvoru one harmonije, ki jo povzroča pravo razmerje mej barvami, lučjo in senco, ako bi tičal z nosom vedno v platnu. Zato tudi takšnih slikarjev ni. Pač pa se najdejo režiserji, ki ne vidijo in ne slišijo niti enkray svojega dela — vzpizorjene igre — s stališča gledalčevega, temveč so še celo sami zaposleni v tej igri, kar je pri nas največkrat neizogibno, pri klasičnih igranjih, ki zahtevajo ves dramski personal z režiserjem vred, pa celo nemogoče. Da, pri nas je največkrat celo neizogibno, da mora režiser igrati glavno vlogo, namesto, da bi bil prost, ali igral samov kakšni epizodi.

Enotnost stila torej je prvi pogoj za v vsakem oziru dovršeno predstavo. Seveda pride potem v poštev tudi kakovost stila.

Gospod kritik zahteva klasični styl weimarske periode.

Umetnost igralca in režiserja, ki vstvarja v očeh in v srcu publike v hipu in se ravno tako tudi razline v hipu, k večjemu, da ostane samo še spomin na igro, mora biti kogonialna okusu in duhu časa onega rodu, v katerem živi, ako hoče da vpliva do celca. Za časa Goetheja so igrali Schillerja v stilu weimarske periode. Takrat jim je mogoče zadostovala patetična deklamacija. Navduševali so se najbolj ob vsiljivih govorniških kadencah, ki jih je vse polno v Schillerjevih dramah, in ki ne morejo danes, če jih čisto enostavno patetično deklamujemo, ganiti in navdušiti nikogar.

Če hočemo danes Schillerja igrati tako, da občutimo vso dramatično moč in poetično lepoto njegovih dram, moramo spremeniti zastareli, tradicionalni način igranja v toliko, da ga stavimo pod vpliv moderne dramatične šole.

Gospod kritik pravi, da se „naj klasiški pri nas igrajo sploh realistično“.

To ni mogoče. Styl igranja in sploh vse vzpizoritve se mora naslanjati na kakovost igre. Dajte slikarju v roko papir in kredo in recite mu, naj vam naslika pokrajino v vsej njeni slikovitosti, barvnosti in lepoti! Z drugimi besedami: verzi niso proza, ritmični govor, ki je poln pesniških podob in nenaravnih govorniških kadenca, ni naravistični jezik modernih pisateljev Hauptmannove vrste.

Ker torej modernega občinstva igranje v zastarelem klasičnem stilu weimarske periode ne more zadovoljiti in ker je realistično igranje Schillerja nemogoče, pojdlmo srednjo pot!

Ali kakšna je ta srednja pot?

Predno odgovorim na to vprašanje, naj zavrnem gospoda kritika v naslednjem njegovem stavku: „Ker dobro vemo, da zahteva klasični styl mnogo študija, za katerega naši igralci vsled preobiline zaposlenosti zares nimajo časa, itd.“

Vem, da misli večina lajkov tako, kakor gospod kritik. Realistično igranje, torej realistično govorjenje in

kretanje na odru je naivnemu delu občinstva nekaj vsakdanjega, nekaj samoobsebi razumljivega, mej tem ko mu je klasično igranje, torej patetično deklamovanje in pozirano kretanje nekaj tujega, nenavadnega, vzvišenega. Ta del občinstva si torej misli: No, to ni nič posebnega igrati takšnega navadnega voinika, kakor je ta Henšel, to bi znal jaz tudi, ali Julija Cezarja, tega mogočnega vladarja igrati, to mora biti pa težko.

In vendar je ravno narobe. Vstvariti nekaj docela naravnega, vsakdanjega, resničnega, to je globoka psihološka študija, to je plod intenzivnega dela, opazovanja in študiranja; vsaka najmanjša napaka moti, ker je pod ostro kritiko naivnega občinstva, ki poreče takoj: „Ne, tako pa že ne hoditi, ne govori in naj je navaden voznik, tako pa že ne“. Marsikateri naravno izgovorjeni stavek, marsikateri kretanje in pogledi se zde gledalcu nekaj docela vsakdanjega, torej lahkega. In vendar je porabil igralec ravno za tiste besede, kretanje in poglede pri študiranju vloge največ časa.

Vrnimo se k zastavljenemu vprašanju.

Kako bi bilo torej mogoče, vstvariti ono srednjo pot med takozvanim klasičnim in naturalističnim stylom igranja?

Oblika, v katero je zli pesnik tek dejanja, je nedotakljiva — do gotove meje. Ta meja, ki jo smemo kolikor-toliko prekoračiti, je namreč črtanje posameznih verzov in celih odstavkov, da ne rečem celo scen, ki niso za mo-

tivacijo dejanja in za karakterizovanje posameznih oseb značilne, če jo to črtanje vzpizoritvi v prid. Pri Shakespearju se pride vpoštev tudi skrcenje dveh ali več slik v eno. Kako bi se sicer na primer igral Coriolanus, ki ima nad trideset slik! Vse to je možno in dopustljivo. Nedopustljivo pa bi bilo spreminjanje verzov v prozo, eliminiranje pesniških podob, črtanje monologov in spreminjanje govorniških kadenca v navadne čisto naravno zidane govore.

Torej ravno teh vnanjih svojstev klasičnih iger, ki takorekoč silijo k nenaravnemu patetičnemu stilu igranja, ni mogoče izločiti, da bi se na ta način omogočili k naturalistiki nagibajoči styl igranja.

Treba je torej poiskati drugih potov.

Pri moderni naturalistični drami nam je proza sama jako olajšuje in omogočuje naravno igranje. Pri klasični drami se ne moremo opirati na ta vnanji znak. Poiščimo si torej pomoč v njeni vsebini. Psihološka vsebina, ki je naravno deloma zastopana tudi v klasičnih igranjih, posebno pa v Schillerjevih, ki je bil kot dramatik tudi psiholog, in to v mnogo večji meri, kakor bi površni čitatelj ali gledalec mislil. In ta psihološka vsebina, to je tisti most, po katerem se moremo bližati od klasičnega stila igranja k naturalističnemu. Vgledimo se v psihološko vsebino značajev, ki jih imamo vstvarjati, predočimo publiki s pre-

nostjo obvladal vso modo, je zapustil na naših damskih klobukih toliko sledov, kakor v naši literaturi in umetnosti. S tem hočem reči, da sta kultura in moda v ozki zvezi. In iz tega sledi, da so se naše bele Ljubljane dotaknile vse evropske mode, prav tako, kakor je našlo v nji odmev vsako evropsko kulturno gibanje. Zgodovina pa nas uči — in tudi današnja doba to kaže — da provinca ni hotela zaostajati za prestolico. Kakor se je izpreminjala in razvijala evropska kultura in nje moda, tako se je izpreminjala tudi kultura in moda v naši beli Ljubljani. Sicer smo včasih zaostali za par let — toda to so zakrivila razmere, nikdar pa se ni zgodilo, da bi ne bila Ljubljana dovzetna za sočasno kulturo in ljubljanski damski svet za sočasno modo. V ljubljanskem mestnem arhivu se hrani med akti dragocen spomin, kako so že nekdanje skušale ljubljanske dame imeti obleko po modi. Hrani se tam namreč pravda gospe Doroteje proti svojemu možu, trgovcu in posestniku Romerju (fasc. 1103. št. 15) Stvar je bila ta: Gospa Doroteja je bila ugledna, poštena in celo pobožna žena; živela je s svojim možem v najlepšem miru in prijateljstvu. Nje obraz sicer še ni bil star, toda nje srce se je pri starem možu tako postaralo, da ni mislila več na mladost, ampak je mislila na bogoljubno življenje in na večno nebesko veselje. Naenkrat pa je prišla vest o novi modi, ki je nastala v Benetkah. Ob istem času je prišel iz Italije mlad kupec, ki ga je gospa Doroteja poznala že v prejšnjih mladih samskih letih. Srce gospe Doroteje se je naenkrat pomladilo. Toda to mladost je bilo treba tudi na zunanjo pokazati, a to ni šlo drugače, kakor z novo modo. To je bilo tem bolj potrebno, ker se je mladi kupec zanimal le za one meščanke, ki so imele obleko narejeno po novi beneški modi. Pomislite torej, kak boji se začela gospa Doroteja, ko se ji je šlo za to, da bi bila mlada, kakor nekdanj, da bi privezala nase mladega kupca, da bi ji ga ne prevzele druge meščanke. Toda Romer je bil skop mož in previden trgovec ter se ni zmenil za želje gospe Doroteje. Celo pregrešno je nazval novo nošo. V tem oziru je pač damski svet bolj napreden od moškega. Gospa Doroteja pa je hotela in hotela novo obleko po beneški modi. Ker je ni kupil mož, jo je naročila sama. Toda Romer je bil muhast človek in je poskrbel za to, da obleka ni prišla gospe Doroteji v roke. S tem je gospa Doroteja izgubila čas in tudi mladi kupec je med tem odšel. Doma pri Romerju pa jok in stok in prepir in pretep. Gospa Doroteja je šla tožiti moža mestnim očetom. Kako se je pravda končala, akti ne povedo, ampak nas pouči, ta dragocena dogodka iz preteklosti, da so ljubljanske dame iz teh ali onih vzrokov — ne smemo vedno misliti najslabše hotele biti moderne oziroma nositi obleko po najnovejši modi. Ako še povemo, da so bile v Inomestu l. 1518, predložene cesarju Maksu pritožbe, da se v Ljubljani preveč bogato oblačijo in da preveč izdajo za lepo obleko — smo povedali dovolj in s tem dokazali, kar smo trdili, da smo bili ali vsaj hoteli biti v Ljubljani od nekdanj po modi. Sedaj pa preglejmo te mode.

mišljeno, čustveno igro duševne procese, ki se gode v notranjosti teh značajev, a govorimo vseeno v verzih, v podobah, v monologih in govorniških kadencah in — srednja pot je najdena.

Še enkrat, Schillerja igrati popolnoma realistično ni mogoče, kajti njegove drame so polne globokega, čustvenega zanosa, velikih in globokih misli, ki so zlate v blesteč, krepek jezik, brez katerega Schiller ne bi bil Schiller. A moderni psihološki igralski umetnosti se ta jezik zopetstavlja, kajti bistveni del moderne realizma in torej tudi realistične igralske umetnosti je ravno oni skepticizem napram vsemu idealnemu.

In tu imamo dokaz, da je ono igranje klasičnih iger, ki se oddaljuje od strogo klasičnih iger, ki se oddaljuje od strogo klasičnega stila in nagiba k naturalističnemu jako težko.

Ali danes moramo iti to srednjo pot, kajti modernemu človeku se zopetstavlja vsaka patetična deklamacija, ne more verjeti čustvu, ki sili pompozno na dan.

Schillerja modernizirati se pravi, ga tako igrati, da doživi tudi ono občinstvo, ki ga dobro pozna, ob vzporedni njegovih dram nekaj novega.

In kako v srce segajoči in ganljivi so nekateri odstavki Schillerjevih dram, če jih igra igralec s čisto naravnim glasom, čisto prevzet od čustev, ki jih vsebujejo, toda tako enolično in samoobsebi razumevno, ko le mogoče.

S tem končujem. Upam, da sem s temi vrsticami pripomogel marsikomu k jasnejšemu pojmovanju o igranju klasičnih iger, in to mi zadoštuje.

Milan Skrblnšek.

DNEVNE VESTI.

Nečuvno! V soboto je bil v palači deželne vlade bal. To ni nič čudnega, ker je že navada taka, da prireja deželni predsednik vsako leto bal za ljubljanske magnate, ali te pravice pa baron Schwarz vseeno nima, da bi zahteval od mestnih policijskih stražnikov, da bi opravljali službo njegovih lakajev, kot se je to zgodilo pri tej priliki, ko so stali pri vratih deželne vlade mestni policijski stražniki v paradižnih uniformah, kakor bi bili Schwarzovi lakaji, četudi Schwarz nima nobene pravice razpolagati osebno z mestno policijsko stražo! Ali da, šef mestne policije je nemčur Lauter! — Se značilnejši je pa sinočnji dogodek v gledališču. Dež glavar, ki v zadnjem času očitno nori, je prišel pijan v gledališče in je narahil tam službojočega stražnika — ker ga ni pozdravil, služba mestnih policijskih stražnikov še vendar ne sestoja v tem, da bi pozdravljali pijane klerikalne magnate, nego v tem, da pazijo na javni red in mir! Sicer se pa iz tega slučaja najboljše vidi, kako bi klerikalci postopali z mestnimi uslužbenci, ako bi prišli tudi v Ljubljani do oblasti: mestni policijski stražniki bi morali snažiti čevlje raznim nesnažnim Štetom, Šušteršičem, Kregarjem i. t. d. No, pa do tega ne pride!

Srbski kralj v Ljubljani. Jutri med 7. in 8. uro zvečer bo potoval čez Ljubljano s svojim posebnim dvorskim vlakom srbski kralj Peter, ki potuje v Rim v obisk italijanskemu kralju. Srbski dvorski vlak se ustavi najbrže malo na ljubljanskem južnem kolodvoru. Ta vlak sestoja iz treh vagonov v obliki ekspresnih vlakov in to bo menda prvi slučaj, da bodo imeli Ljubljančani priliko videti srbski dvorski vlak in srbskega kralja v Ljubljani.

„Mednarodni“ v Narodnem domu. Naši „narodni“ prireajo v „Unionu“ in drugod svoje veselice, naši „mednarodni“ pa rajše le v „Narodnem domu“. Ni to pomisleka, še bolj pa posnemanja vredno? V soboto je strokovna zveza tobačnih delavcev in delavk tamkaj priredila svojo VII. „mednarodno maskarado“. Izredno dobro obiskana! Blizu tisoč je vživalo deloma rajanje na plesišču, deloma pri obloženih mizah bujno razpoloženo predpustno veselje. In vse in povsod tako pristopno, tako domače! Maske vseskozi dostojne, nekatere tudi zelo fine. Neka maska nežnega spola si je privoščila za vrhno obleko naše „Jutro“, kar je vzbujalo splošno pozornost. Vobče pa se opaža, da izginja maskiranje, zlasti pri moških. Na plesišču je bil cvet slovenskih deklet bogato zastopan. Prireditve so posetili zastopniki malone vseh ljubljanskih slojev in strank. Proti jutru so se celo klerikalci pojavili v dvorani. „Slovenčevci“ so poslali svojega „nadzornika“ pogledat, če so „garderobe v redu in z 0 (nič) zaznamovani stranski prostori. Ko je izvedel, da se je zmotil, da je le v „Unionu“ za 3000 ljudi samo eno izhodišče, je odšel nezadovoljen in s povešenim nosom. Na tej „mednarodni“ maskaradi se je čula le slovenska govorica, to treba pohvalno poudariti v posnemanje narodnih prireditev v Narodnem domu. G. dirigent „Slovenske filharmonije“ je pri svojem živahnem temperamentu neumorno skrbel, da je rajajočim in poslušajočim do skrajnih mej ustregel. Strokovna zveza tobačnih delavcev in delavk sme biti ponosna na izbornu uspeho VII. mednarodno maskarado!

Napredni shod pri „Sodčku“ v Hrenovi ulici, ki se je vršil v soboto zvečer, je bil jako množestven obisk. Shod je otvoril predsednik g. Bergant, ki je takoj podal besedo g. Adolfu Ribnikarju. Govornik je razpravljal o zadnjem pustolovstvu naših klerikalcev v državnem zboru in poučeval, da so dr. Šusteršič in njegovi tovariši le radi tega zopet vstopili v „Slovensko Enoto“, ker so bili vsled izdajstva narodnih slovenskih interesov k temu moralno prisiljeni in si obenem že napolnili žepe z raznimi koncesijami na škodo slovenskega naroda. Poudarjal je, da bo dr. Šusteršič takoj pri prvi priložnosti zopet vrget svojo puško v koruzo in pricapljal za vlado. Sedanjí vstop „Slovenskega kluba“ v „Slov. Enoto“ je le pesek v oči slovenski javnosti. Klerikalci komaj čakajo, da se bo razbujenje radi njih izdajstva malo poglelo, nakar bodo takoj zopet pustili svoje slovenske tovariše na cedilu. Govorniku so zborovalci navdušeno ploskali. G. Pesek je govoril o nasilstvih, katere izvršujejo naši klerikalci nad učiteljskim stanom in razpravljal o kulturnih potrebščinah nižjih slojev. Ogorčenje nad klerikalci je bilo na shodu splošno.

Deželnemu glavaru pl. Šukljeju se je zmešalo? Tako je zasumela govorica v soboto in nedeljo po Ljubljani in povsod, kjer se je raznesel glas o Šukljejevem nastopu napram mestnemu stražniku. Zgodilo se je prvič, da občinstvo v splošnem ni soglašalo z mnenjem listov, ki so v tem nastopu videli skrajno predrznost.

Ljudje so rekli, da je Šuklje vkljub vsem svojim uskožim slabostim preveč inteligenten in že po svojem dostojanstvu prevzvišen, da bi se oziral na to, je li ga ubogi mestni stražnik pozdravi ali ne. Ker pa se je to zgodilo, so dejali, tedaj ta ne more biti govora o kaki predrzni domišljiji, marveč zgoditi se je moralo kaj takega le, ker se je revežu v glavi zmešalo. In začele so se širiti govorice, da se je Šuklje v zadnjem času sploh nenormalno, čudno vedel zunaj in še bolj pa doma. Izmed mnogih nam včeraj došlih poročil, beležimo za danes le eno: Nekaj dni pred tem nastopom s stražnikom je Šuklje šel proti Tivoli. Kar naenkrat se ustavi, pokliče k sebi nekoga mu popolnoma neznanega človeka (kot smo izvedeli od druge strani je bil to neki uradnik mestne hranilnice) ter mu ukaže, naj mu sukrijo drži. Ovi je poznal glavara, se je nemalo začudil, da mu da Šuklje tako povelje, vendar je šel k njemu, hoteč ustreči mu. Ta glavar je imel sukrijo že itak zapeto. Dalje smo tudi izvedeli, da je glavarjeva sestra, vdova znanega gostilničarja iz Vodmata že več časa, kakor pravijo, tako malo br-br. Vidi se revo vsak hip na ulici, čudno opravljena in govoreča sama s seboj. Če smo včeraj apelirali na državno pravdnštvo naj se zavzame za v svoji službi žaljenega stražnika, moramo danes vpričo teh govoric staviti le spremenljivi predlog, naj bi se za to vsekakor čudno obnašanje deželnega glavara na javni cesti zanimal kak večji psihijater. Tako vendar pustiti se to ne sme.

„Jaz sem Šuklje salutiraje mi“? Ko je bila naša prva vest glede Šukljeja že v tisku, smo izvedeli, še sledečo zanimivo vest o najnovejšem Šukljejevem nastopu napram mestnemu stražniku. Poslušajte! Šuklje je posetil sinoči slovensko gledališče. Ko je šel prav počasi v svojo ložo, zapazi tam službojočega stražnika stati pred blagajno. Stražnik št. 24 se seveda po sobotni lekciji ni zmenil za Šukljeja, ali ga pa sploh opazil ni. Šuklje pa se oblastno postavi pred stražnika ter zavpije: „Ali me ne poznate?“ Stražnik odgovori, da ne. „Koliko časa pa že zaslužite?“ Stražnik: „Dva meseca“. Torej če me ne poznate, se vam pa jaz predstavim: Jaz sem Šuklje“. In na to je na ves glas zavpil: „Salutirajte!“ Kakor ta zopetni slučaj kaže, se potrjuje mnenje občinstva izraženo v zgorejšnji notici. Šukljeja se je nemara res zmešalo!

„Olepeševalno društvo“ v Rožni dolini vabi na svojo predpustno veselico, ki bo v nedeljo, dne 26. februarja 1911 v gostilni gospoda Končana v Rožni dolini. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 20 vinarjev za osebo.

Nemci in klerikalci, pa — slovenski obrtniki. Pri novem nemškem gledališču ni dobil noben slovenski obrtnik nobenega zaslužka in pri klerikalnem „Ljudskem domu“ na starem strelišču so vlekli stotake in tisočake le klerikalni hinavci, pa nemške firme. Zdaj naj si to tisti naši napredni obrtniki dobro zapomnejo, ki simpatizujejo danes z enim jutri z drugim.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 3 kontoristi, 1 poslovođa, 1 potnik, 5 pomočnika mešane stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 3 kontoristinj, 1 blagajničarka, 7 prodajalk, 5 učencev. Službe išče: 2 knjigovodja, 2 korešpondenta, 5 kontoristik, 3 poslovođje, 2 potnika, 5 skladiščnikov, 26 pomočnika mešane stroke, 8 pomočnikov železniške stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 10 pomočnikov špezijske stroke, 5 pomočnikov modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinj, 10 blagajničark, 14 prodajalk, 6 učencev. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Junaki z nožem iz Zagorja. Čuden pojav je to iz Zagorja ob Savi. Rudarji dajo razmeroma malo opraviti pri deželnem sodišču dočim so pri vsakem tepežu in poboju gotovo steklobrusci zraven. Pa kar z nožem koljejo ljudi, kot mesar živino. In večnoma sami taki mladi fantje, katerim bi kifelc v ustih bolj pristojal kot nož v roki. Po trudapolnem delu pijančevanje cele noči in to pri tej draginji. Ali res ni nikogar v Zagorju ali v Ljubljani, da bi se teh revežev zavzel ter jih kaj boljše nagibal kot vednim tepežem ter klanjem z noži? Ni še dolgo temu, kar so v Ljubljani par takih junakov obsodili. A v soboto je zopet stal pred deželnim sodiščem eden teh junakov z nožem. Simon Murko, mlad fant seveda je iz malenkostnega vzroka dvakrat porinil čevljarskemu pomočniku Leopoldu Šalekarju nož v ledja, ter ga tako ranil, da bi bil Šalekar kmalo umrl na posledicah rane. Po dejanju je napadalec nož vrget v Savo, res lep junak! Za svoje junaštvo je dobil 3 mesece težke ječe, pa stroške in za bolečine bode moral plačati. Ali je tega treba?

Slovenec zmagovalc na tekmovalnem sankanju v Bohinju. Iz Bohinja nam poročajo: Včerašnjega tekmovalnega sankanja se je udeležilo nebroj sankočev iz vseh dežel. Na tekmo sta prišla tudi dva nemška avstrijska mojstra v sankanju, iz Gradca. Vendar paju je kljub vpitju o velikanski pretnosti prekosil Slovenec g. Logar, mizar v Bohinju, ki je dobil prvo darilo. Zmagovalcu je navzoče občinstvo viharno čestitalo.

Visoka starost. V Spodnji Šiški je umrla dne 9. t. m. Marija Merhar vdova Jesih, katere je bila stara 96 let. N. v m. p.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Klerikalci proti Ljubljani.

Dunaj 12. februarja. Sklep kranjskega deželnega zbora glede novega šolskega zakona ni dobil najvišjega odobrenja. Zakon za desetmilijonsko melioračno posojilo bo v kratkem potem, ko se od deželnega zbora sprejme v spremenjeni obliki, sankcioniran. Zatrjuje se pa, da dobi sankcijo tudi cestni zakon, četudi so proti njemu vložili tudi Nemci svoj veto.

Skrajno kritičen položaj na Balkanu. **Belgrad, 12. februarja.** Političen položaj na Balkanu je skrajno kritičen. Poroča se, da je prišlo med grškimi, albanškimi in macedonskimi vstahi do popolnega sporazuma. Turškim oblastim se je namreč posrečilo dobiti v roke načrt, po katerem so imeli vstahi prodirati skupno proti sredini Macedonije in se tamkaj združiti. V političnih srbskih krogih se zatrjuje, da bo moral srbski minister za zunanje zadeve, dr. Milovan Milovanović, ki je imel spremljati kralja Petra na potovanju v Rim, ostati v Belgradu, da bo tako lažje zasledoval situacijo na Balkanu.

Rim, 12. februarja. Poroča se, da je vodja Garibaldincev, Ricetti Garibaldi izdal na vse svoje pristaše ukaz, da morajo biti vsak čas pripravljeni za odhod v Albanijo.

Dunaj, 12. februarja. Tudi v avstrijskih diplomatskih krogih smatrajo položaj na Balkanu za jako resen. Zunanji minister grof Aehrenthal je imel te dni že več konferenc z vojnimi ministrom Schönaichom.

Justhova razkritja o Mukacsu.

Budimpešta, 12. februarja. Justhova razkritja o Mukacsu se najzvišnje komentirajo. Vladni krogi so za to, da se izvoli poseben odsek, ki bo preiskal vso zadevo. Cesar je baje jako nezadovoljen, da se je ta tajna zadeva spravila v javnost, vendar pa je ogrski ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary kljub temu pripravljen, predložiti odseku vse akte, ki se tičejo te zadeve.

Ruski generalni konzul v Ispahanu umorjen.

Petrograd, 12. februarja. Ruskega generalnega konzula v Ispahanu v Perziji so našli mrtvega v vodnjaku na dvorišču konzularnega poslopja. Ker je razburjenje proti Rusom v Ispahanu jako veliko, se splošno smatra, da je bil na konzula izvršen atentat. Ruska vlada zahteva, da se slučaj strogo preišče in atentatorji najstrožje kaznujejo, sicer bo izvajala iz tega posledice.

Publikacija Tolstojevih del.

Petrograd, 12. februarja. Aleksandri, hčerki pokojnega filozofa in pisatelja Tolstojja je car dovolil, da sme izdati popolno izdajo vseh Tolstojevih del. Na posebno carsko dovoljenje se smejo publicirati tudi vsa ona dela Tolstojja, ki so bila na Ruskem konfiscirana.

Pred razpustom hrvaškega sabora.

Zagreb, 12. februarja. Položaj v hrvaškem saboru se je že tako poostiril, da se z vso gotovostjo pričakuje razpust sabora. Zanimanje za delovanje je že tako majhno, da se poslanecm sploh ne ljubi več posecati seje. Tako se je udeležilo zadnje seje komaj 26 poslancev.

Preganjanje dr. Hinkovića.

Zagreb, 12. februarja. Banska stolica je uvedla disciplinarno preiskavo proti znanemu zagovorniku srbskih „veleizdajnikov“ v Zagrebu, dr. Hinku Hinkoviću in sicer samo radi njegovih nekaterih izjavanj pri zagrebškem „veleizdajniškem“ procesu in žalitve sodnega dvora.

Posledica nemških nasilstev pri ljudskem štetju.

Zatec, 12. februarja. Državno pravdnštvo v Zatecu je uvedlo proti vsem onim nemškim hišnim posestnikom, ki so odpovedali onim strankam, ki so vpisale češčino za občevalni jezik, stanovanje, strogo disciplinarno preiskavo.

Masarykova brošura Vasić-Forgach-Aehrenthal.

Dunaj, 12. februarja. Masarykova brošura Vasić-Forgach-Aehrenthal, kratka karakteristika avstrijske diplomacije, je vzbudila na Dunaju veliko senzacijo. V tej knjigi Masaryk zatrjuje, da bo z dejstvi dokazal v delegacijah, da je Avstrijski poslanik grof Forgach v Belgradu v resnici osebno občeval z Vasićem. V dokaz temu navaja sledeči zanimivi slučaj: Ko se je nekoč Vasić sprehajal po topčiderskem parku, je prišel k njemu Forgach in se z njim prav prijazno pogovarjal. Pomenkovanje je opazoval tudi neki belgrajski policijski komisar. Ko je pozneje belgrajsko sodišče zahtevalo, naj se zaslisi ta komisar kot prič, se je avstrijsko zunanje ministrstvo obrnilo na srbsko s prošnjo, naj prepreči zaslišanje tega komisarja, v kar je Milovanović tudi privolil. Masaryk dalje izjavlja, da bo tudi dokazal, da je Forgach osebno potoval z Vasićem v Zemun.

Obraznava proti 101 rusinskemu dijaku.

Lvov, 12. febr. Obraznava proti 101 rusinskemu dijaku, radi znanih demonstracij na lvovskem vseučilišču se prične dne 14. t. m. Za zagovornike se je prijavilo že 16 najboljših rusinskih odvetnikov iz vseh krajev Galicije. Vsi so obtoženi radi javnega nasilstva, 32 radi zločina težke telesne poškodbe, 2 pa še radi orožnega patenta in pozivljanja k nepostavnim dejanjem.

Insignije bivše portugalske kraljevske dinastije.

Lizbona, 12. febr. Portugalska vlada je sklenila, da izroči vse insignije bivše kraljevske portugalske rodbine lisbonskemu narodnemu muzeju. Dragocenosti, ki pa so bile privatna last članov kraljevske rodbine, se izroče istim nazaj. Vse dragocenosti se cenijo na 13 milijonov frankov.

Pariz, 12. februarja. Iz Lizbone se poroča, da je portugalska vlada dosedaj še vedno izročila bivšemu portugalskemu kralju Manuelu vse dohodke od njegovih posestev v znesku 200.000 frankov.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Lepa vila v bližini mesta Gradca, z vrtom in tramvajsko postaje v vrednosti 30.000 kron, se zamenja za hižo z vrtom v Ljubljani. Ponudbe pod „Vila 20“ na inseratni oddelci „Jutra“.

Lokal za pisarno ali prodajalno se odda. Pojasnila: Inseratni oddelci „Jutra“. 94/10-1

Išče se lepa mesečna soba za dve gosposodi s hrano ali vsaj z zajutrekom, lahko tudi nemeblovana. Ponudbe St. S., poste restante, Ljubljana. 99/2-1

Čudež ameriške industrije izumljeno je novo

Adirno pero („Maxim,“)

s pisalno pripravo za črnilo in svinčnik.

Ta posebno duhovito sestavljen aparat služi za hitro in gotovo štejevanje in so njegove glavne prednosti ob najpriprostejši uporabi in brezhibnem funkcioniranju: na eni strani veliko razbremenjenje možgan, ker se celo pri zdržema večurnem delu z Maximom ne občuti nobeno živčno utrujenje, ki se sicer tako pogosto opaža; na drugi strani zanesljivost in velik prihranek na času. Cena enemu komadu z lahko umljivim natančnim navodilom K 1060 po povzetju, ako se vpošlje denar naprej K 10. Dobiva se pri glavnem zastopstvu Em. Erber, Dunaj II/8, Ennsgrasse št. 21. Iq.

Velik in majhen LOKAL SODE

s skladišči, pripraven za trgovino ali pisarno, se takoj odda v novo zgrajeni hiši na Poljanski cesti številka 13.

dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja
IVAN BUGGENIG
sodar
Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez. 5.
Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiteta: edina slovenska ura za telovadce.
Dobi se samo pri tovarni:
H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.
Lastna tovarna ur v Švici.

Olimpija krema

je suha krema, brez masčobe, ob enem naj-finejše milo, raditega je Olimpija krema, kosmetično sredstvo prve vrste. 1 lonček velja 1 krono 20 vin. Po pošti franko 1 K 30 vin. — Dobi se v glavni zalogi: Lekarna Trnkoczy, Ljubljana.

Poročni prstani

močni v zlatu, na trpežnosti nepreosljivi
1 par od K 7—
naprej
v modernih fazonah —
graviranje brezplačno
pri

FR. ČUDNU

uraru in trgovcu v LJUBLJANI,
samo Prešernova ulica št. 1.
— Ceniki s koledarjem zastoj tudi po pošti. —
Največja zaloga stenskih ur.

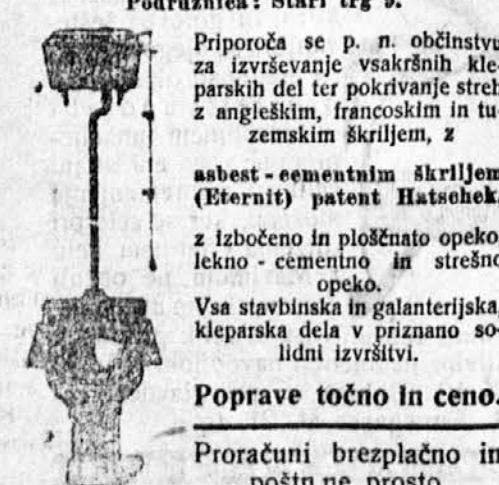
Vi prihranite denar! Automatični namizni prižigalnik

(poraben tudi kot žepni prižigalnik)
oblastveno zavarovan,
izvršen iz krogl avstrijskih Mannlicherjevih pušk.
Lepo darilo! **K 3.80** Lepo darilo!
Jos. Schunder tehnična pisarna Dunaj XIII.,
Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se samo popočinem povzetju. — P. n. restavraciji in kavarnarji izjemne cene.

TEODOR KORN

poprej HENRIK KORN
pokrivalec streh in klepar,
vpeljalec strelovodov ter in-
stalater vodovodov
LJUBLJANA, Slomškove ul. 3 in 10
Podružnica: Stari trg 9.

Priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem, z asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hatschek, z izbočeno in ploščnato opeko, lečno-cementno in strešno opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska, kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in poštne prosto.

Dobro idoča trgovina se takoj odda v najem.

Natančneje se poizve na Poljanski cesti št. 7, I. nad.

Zidna opeka

najboljše vrste in najcenejša se dobi v poljubni množini pri stavbeni tvrdki

Filip Supančič
Šubicova ulica 5.

Nekaj izborna ohranjenih automobilov

vseh velikosti se ceno prodaja.

Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za popravilo avtomobilov in trgovina

Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,
Santergasse 13.

!Kolesarjem!

== v znanje! ==

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, pusti naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pregledati, očistiti ter v primerno temperiranem prostoru shraniti.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da na razpolago

brezplačno
trdka
K. Čamernik,
specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Julij Meinl

uvoz kave in
velepražarna.
Nova podružnica
v Ljubljani
Šelenburgova ul. 7

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mestni trg šte. 22 in 23
Manufakturna veletrgovina.

Rezervni zaklad nad pol milijona kron	Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice	Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron
registrirovana zadruga z neomejeno zavezo		
v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18		
obrestuje hranilne vloge po čistih		
4 1/2 %		
brez odbitka rentnega davka		
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.		
Posojuje na zemljišča po 5 1/2 %, brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.		
Telefon šte. 185 interurban.	Eskomptuje trgovske menice.	Eskomptuje trgovske menice.
Ustanovljena leta 1882.	Ustanovljena leta 1882.	Ustanovljena leta 1882.
Denarni promet v letu 1910 K 100,000,000—	Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500,000—	

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 44.

Prيرهja pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrličke kakor: kovinsate in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Najnižje cene! Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

TURK in BRATA ROJINA.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** [Rez. fond K 450,000.]
K 5,000,000. Stritarjeva ulica šte. 2.
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.